

NUOMONĖ 04/2026

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalį)

LT

dėl pasiūlymo dėl sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos

(COM(2025) 574 final)

2028–2034m. ES
biudžetas

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Turinys

Dalis

01–07 | Įvadas

01–07 | Kodėl teikiame šią nuomonę

01–03 | Teisinis pagrindas

04–07 | Aplinkybės

08–22 | Pagrindiniai aspektai

09–14 | ES biudžeto finansavimas

15–20 | Viršutinės nuosavų išteklių ribos

21–22 | Supaprastinimas

23–50 | Konkrečios pastabos

23–24 | Vertinimo kriterijai

25–26 | BNP pagrįsti nuosavi ištekliai

27–30 | Tradiciniai nuosavi ištekliai

31–32 | PVM pagrįsti nuosavi ištekliai

33–34 | Neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai

35–38 | Nesurinktos elektros ir elektroninės įrangos kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai

39–40 | Tabako akcizų nuosavi ištekliai

41–43 | Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema pagrįsti nuosavi ištekliai

44–48 | Verslo ištekliai Europai

49–50 | Pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu pagrįsti nuosavi ištekliai

Priedai

I priedas. Siūlomi pakeitimai su pastabomis

II priedas. Bendroji informacija apie nuosavus išteklius

III priedas. Audito Rūmų dokumentų, į kuriuos daroma nuoroda šioje nuomonėje, sąrašas

Santrumpos

Žodynėlis

Ivadas

Kodėl teikiame šią nuomonę

Teisinis pagrindas

- 01** 2025 m. liepos 16 d. Komisija pateikė savo pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos *nuosavų išteklių* sistemos (SNI)¹, kuris yra 2028–2034 m. *daugiametės finansinės programos* (DFP) pasiūlymų rinkinio dalis. Sprendimas, kuriuo ES skiriami nuosavi ištekliai, priimamas vieningai ir pasikonsultavus su Europos Parlamentu pagal [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo](#) (SESV) 311 straipsnio trečią pastraipą. Jis įsigalioja po to, kai jį pagal savo atitinkamus konstitucinius reikalavimus patvirtina valstybės narės.
- 02** 2025 m. rugsėjo 8 d. Europos Parlamentas pagal SESV 287 straipsnio 4 dalį paprašė Audito Rūmų pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo. Ši nuomonė parengta atsižvelgiant į Europos Parlamento prašymą. [I priede](#) pateikiami mūsų siūlomi konkretūs Komisijos pasiūlymo teksto pakeitimai.
- 03** Mūsų darbo metu Komisija dar nebuvo pateikusi pasiūlymų dėl pagrindinių įgyvendinimo teisės aktų, visų pirma *Nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonių* (IMSOR) ir *reglamentų dėl nuosavų išteklių teikimo* (RNIT). Todėl mūsų atskirų nuosavų išteklių ir visos sistemos vertinimas grindžiamas tik dabartiniais pasiūlymais dėl SNI ir neapima įgyvendinimo, surinkimo, apskaičiavimo ir kontrolės tvarkos. Be to, bet kokie teisėkūros proceso metu padaryti pakeitimai gali turėti įtakos šios nuomonės išvadoms.

¹ [COM\(2025\) 574](#).

Aplinkybės

- 04** Tai trečiasis Komisijos pasiūlymas nuo tada, kai 2020 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas, Europos Sąjungos Taryba ir Komisija susitarė dėl veiksmų gairių dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo (*Tarpinstitucinis susitarimas*). Į 2021 m. pasiūlymą² įtraukti trys nauji nuosavi ištekliai, pagrįsti *pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmu* (PADKM), *apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema* (ATLPS) ir perskirstytu tarptautinių įmonių pelnu. 2021 m. pasiūlymas nebuvo priimtas ir 2023 m. Komisija pateikė patikslintą pasiūlymą³, kuriame buvo išlaikyti pirmieji du nauji nuosavi ištekliai, o paskutinis pakeistas pasiūlymu dėl įmonių pelnu pagrįstų nuosavų išteklių. Nepaisant 2024 m. vasario 1 d. *Europos Vadovų Tarybos* išvadų, kuriose dar kartą patvirtintas ES įsipareigojimas tęsti darbą, siekiant nustatyti naujus nuosavus išteklius, dėl patikslinto pasiūlymo nebuvo pasiektas vieningas sprendimas.
- 05** Dabartiniu Komisijos pasiūlymu daromi keli ES nuosavų išteklių sistemos pakeitimai. Jame siūlomi trys nauji nuosavi ištekliai, pagrįsti nesurinktomis *elektros ir elektroninės įrangos atliekomis* (EEJ atliekomis), tabako akcizais (TEDOR) ir verslo ištekliais Europai (CORE), įmonių, kurių metinės grynosios pajamos viršija 100 milijonų eurų, metiniu fiksuotosios sumos įnašu, be to, išlaikomi du anksčiau pasiūlyti nuosavi ištekliai, pagrįsti PADKM ir ATLPS. Dauguma naujų nuosavų išteklių nustatyti taip, kad būtų suderinti su ES politikos tikslais, pavyzdžiui, kova su klimato kaita ir atgrasymu nuo tabako vartojimo.
- 06** Į pasiūlymą taip pat įtraukti patikslinimai dėl esamų nuosavų išteklių, pavyzdžiui, koregavimo mechanizmų, kuriais mažinami kai kurių valstybių narių įnašai, grindžiami *bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis* (BNP), PVM ir neperdirbtu *plastiku*, panaikinimas, taip pat tradicinių nuosavų išteklių (TNI) surinkimo išlaidų, kurias pasilieka valstybės narės, sumažinimas. *II priede* pateikiama pagrindinė informacija apie visas nuosavų išteklių kategorijas. Komisijos vertinimu, dėl šių pokyčių kasmet bus gaunama papildomai 58,2 milijardo eurų (65,6 milijardo eurų), iš kurių 43,9 milijardo eurų (49,4 milijardo eurų) bus gauta iš penkių naujų nuosavų išteklių. Čia ir toliau nuomonėje nurodytos finansinės sumos pateikiamos *palyginamosiomis 2025 m. kainomis*, o skliausteliuose pateikiamas jų atitikmuo *einamosiomis kainomis*.

² COM(2021) 570.

³ COM(2023) 331.

07 Anot Komisijos⁴, dabartinė nuosavų išteklių sistema ir didėjanti jos priklausomybė nuo BNP įnašų pasieks savo ribas, atsižvelgiant į įtemptą valstybių narių biudžeto padėtį. Taip pat padidės finansavimo poreikiai, nes nuo 2028 iki 2058 m. reikės grąžinti priemonės „*NextGenerationEU*“ (NGEU) paskolas. Komisija mano, kad dėl naujų nuosavų išteklių sumažės valstybėms narėms tenkanti našta, o modernizavus ES biudžeto finansavimą bus sudarytos sąlygos stabiliems nacionaliniams įnašams, nepaisant biudžeto dydžio padidėjimo. Europos Sąjungos Taryba ir Europos Parlamentas pritarė tikslams surinkti sumą iš naujų nuosavų išteklių, kurios pakaktų grąžinti pagal NGEU pasiskolintas sumas, kartu sumažinant nacionalinių BNP pagrįstų įnašų dalį⁵.

⁴ Žr. Komisijos komunikatą ir pridedamą Komisijos darbinį dokumentą.

⁵ Tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžeto klausimų, patikimo finansų valdymo ir naujų nuosavų išteklių, II priedo G preambulė ir A dalies „Igyvendinimo principai“, 2 punkto a papunktis.

Pagrindiniai aspektai

08 Nuomonėje išryškinome keletą pagrindinių aspektų. Jie išvardyti **1 langelyje** ir toliau plėtojami šiuose poskirniuose.

1 langelis

Trumpa pagrindinių aspektų apžvalga

- **Papildomos pajamos:** Komisija apskaičiavo, kad dėl siūlomų pakeitimų 2028–2034 m. DFP laikotarpiu į ES biudžetą kasmet bus vidutiniškai papildomai gauta 58 milijardai eurų, iš kurių 44 milijardai eurų bus gauti iš naujų nuosavų išteklių.
- **ES biudžeto finansavimas:** pasiūlymu įgyvendinamas tikslas sumažinti BNP pagrįstų nuosavų išteklių dalį, tačiau iš nacionalinių biudžetų ir toliau bus tiesiogiai finansuojamas ES biudžetas.
- **Nacionaliniai įnašai:** BNP pagrįsti ir dauguma kitų nuosavų išteklių yra nacionaliniai įnašai iš valstybių narių biudžetų. Kitoje DFP jie padidės 48 %, kad būtų remiamas naujų ir esamų prioritetų finansavimas.
- **Viršutinės nuosavų išteklių ribos:** nuosavų išteklių viršutinės ribos turėtų būti įvertintos iš naujo, susitarus dėl 90 milijardų eurų paskolos Ukrainai.
- **Sudėtingumas:** nepaisant tam tikro kai kurių atskirų nuosavų išteklių apskaičiavimo supaprastinimo, siūlant penkis naujus pajamų srautus, nuosavų išteklių sistema būtų sudėtingesnė.
- **Vertinimo apribojimai:** Komisijos pasiūlymas gali būti visiškai suprastas tik tada, kai bus paskelbti svarbūs pagalbiniai reglamentai.

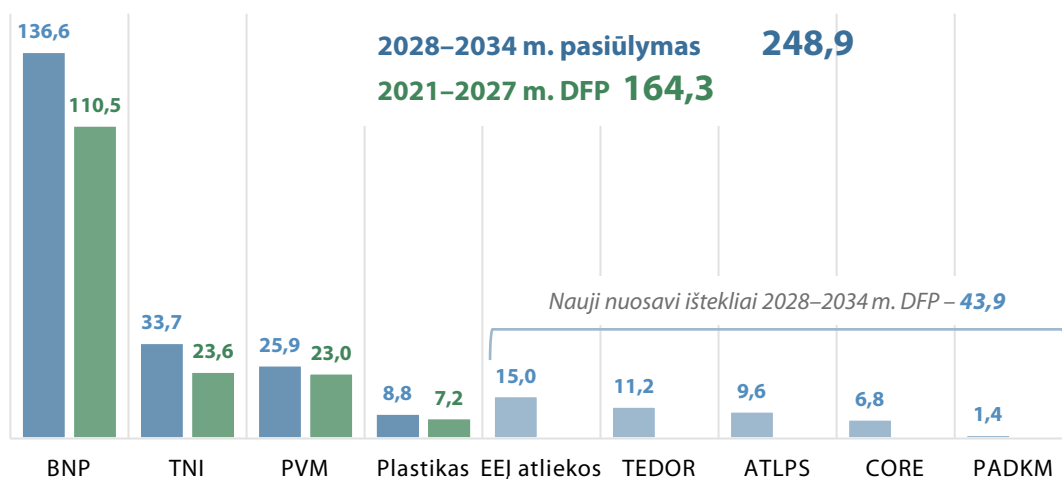
ES biudžeto finansavimas

- 09** Nauji iš valstybių narių biudžetų nefinansuojami įnašai bus generuojami tik CORE ir dviem TNI pakeitimais: panaikinama riba, pagal kurią prekėms, kurių vertė mažesnė nei 150 eurų, netaikomi muitai, ir nustatomi mažos vertės e. prekybos siuntų tvarkymo mokesčiai. Remdamiesi Komisijos duomenimis, apskaičiavome, kad naujų iš valstybių narių biudžetų nefinansuojamų įnašų suma sudarys 13,6 milijardo eurų (15,4 milijardo eurų) per metus arba 23 % į pasiūlymą įtrauktų papildomų nuosavų išteklių.
- 10** Likusius siūlomus 44,5 milijardo eurų (50,2 milijardo eurų) vertės pakeitimus sudarys nacionaliniai įnašai iš valstybių narių biudžetų. Su BNP, PVM ir plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstais nuosavais ištekliais ir naujais EEJ atliekų kiekiu pagrįstais nuosavais ištekliais susiję pakeitimai bus apmokami iš nacionalinių biudžetų. Dėl mažesnių TNI surinkimo išlaidų ir naujų ATLPS, PADKM ir TEDOR veiksmingai sumažės nacionalinės pajamos, kurias kitu atveju pasiliktų valstybės narės.
- 11** Apskaičiuota, kad vidutinė nacionalinių įnašų dalis per metus sumažės nuo 86 % šiuo metu iki 84 % kitoje DFP (žr. [1 diagramą](#)). Tačiau dėl siūlomo 2028–2034 m. DFP bendro paketo padidinimo, palyginti su dabartiniu, nacionaliniai įnašai tuo laikotarpiu padidės 48 %, nuo 140,7 milijardo eurų (130,0 milijardo eurų) iki 208,4 milijardo eurų (235,0 milijardo eurų).
- 12** Pagrindinis nacionalinių įnašų elementas yra BNP pagrįsti nuosavi ištekliai. Numatoma, kad BNP įnašų dalis finansuojant metinį ES biudžetą kitoje DFP vidutiniškai sumažės iki 55 %, palyginti su 67 % pagal dabartinę DFP. Numatoma, kad ji padidės vidutiniškai nuo 110,5 milijardo eurų (101,9 milijardo eurų) per metus iki 136,6 milijardo eurų (154,1 milijardo eurų) kitoje DFP. Tačiau, kadangi BNP pagrįsti nuosavi ištekliai išlaiko savo subalansavimo vaidmenį, bet koks kitų nuosavų išteklių trūkumas bus kompensuotas padidinus BNP pagrįstus įnašus ir dėl to padidės jų santykinė dalis. Nustatėme galimų trūkumų:
- susijusių su tuo, kad TNI ir TEDOR atveju pajamų įverčiai grindžiami dar nepriimtais teisės aktais (žr. [29](#) ir [40](#) dalis);
 - ATLPS leidimų kainai būdingas kintamumas, darantis poveikį siūlomiems ATLPS ir PADKM pagrįstiems nuosaviems ištekliais, (žr. [43](#) dalį);
 - susijusių su veiksmingumu remiant politikos tikslus ilginiui sumažinti tabako gaminių ir atliekų vartojimą, kai įnašai grindžiami tabako akcizais, neperdirbtomis plastikinėmis pakuotėmis ir nesurinktomis EEJ atliekomis.

1 diagrama | 2021–2027 m. nuosavų išteklių sistemos ir 2028–2034 m. DFP siūlomos sistemos palyginimas

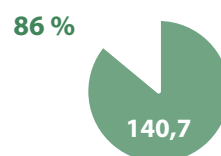
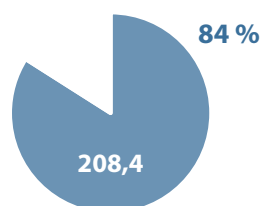
(mlrd. EUR 2025 m. kainomis, metinis vidurkis)

Vidutinės metinės nuosavų išteklių pajamos

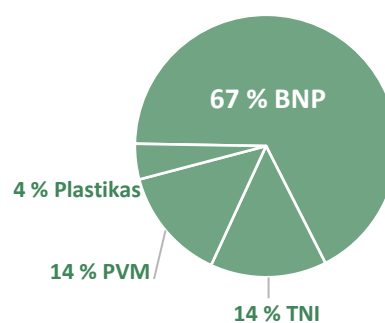
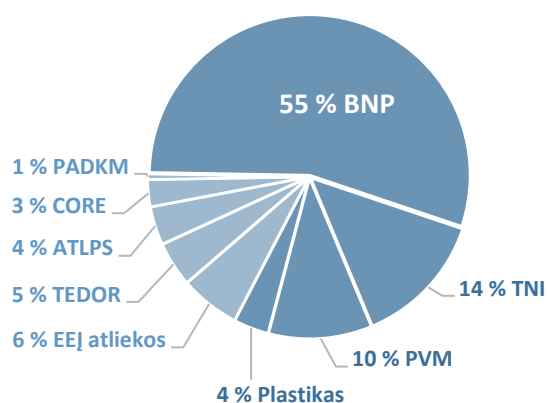

Nacionalinių įnašų dalis

(BNP + PVM + Plastikas + EEJ atliekos + TEDOR + ATLPS + PADKM)

Kiekvienų nuosavų išteklių dalis

1 pastaba: bendros sumos gali nesutapti dėl apvalinimo.

2 pastaba: dėl sumų einamosiomis kainomis žr. II priedo 1 diagramą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

- 13** Praktiškai siūlomu SNI BNP pagrįsti įnašai iš dalies pakeičiami naujais nuosavais ištekliais, pagrįstais nacionaliniais įnašais. Kitaip nei BNP pagrįstais nuosavais ištekliais, jais remiami konkretūs politikos tikslai. Tačiau Komisija neįvertino dviejų pagrindinių savo pasiūlymo aspektų: pirma, ar galima šių tikslų nauda nusveria administracines išlaidas, susijusias su naujų pajamų srautų diegimu ir vis sudėtingesnės nuosavų išteklių sistemos administravimu, ir, antra, ar tą pačią naudą būtų galima gauti mažesnėmis sąnaudomis taikant kitas priemones. Be to, Komisija turėtų toliau analizuoti, kokį poveikį siūlomi nauji nuosavi ištekliai galėtų daryti kitiems ES tikslams, pavyzdžiui, konkurencingumui. Didinant esamas pajamas, pavyzdžiui, sutelkiant dėmesį į esamų mokesčių (PVM ir muitų) spragų šalinimą⁶, šalinant trūkumus, kuriuos nustatėme savo [2025 m. specialiojoje ataskaitoje dėl sukčiavimo PVM importo srityje](#) ir [2021 m. specialiojoje ataskaitoje dėl muitinio tikrinimo](#)⁷, taip pat sumažėtų naujų nuosavų išteklių poreikis. (*III priede* nurodyti Audito Rūmų dokumentai, į kuriuos daromos nuorodos šioje nuomonėje.)
- 14** Savo [specialiojoje ataskaitoje dėl plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių nustatymo](#)⁸ nurodėme trūkumus, susijusius su valstybių narių pasirengimu nustatyti nuosavus išteklis ir su skaičiavimams naudojamais duomenimis, kurie buvo nepakankamai palyginami ir patikimi. Rekomendavome, kad Komisija nustatytų pagrindines rizikas, turinčias įtakos duomenų kokybei, ir dalintųsi informacija su valstybėmis narėmis prieš nustatant naujus nuosavus išteklis. Komisija iš dalies pritarė šiai rekomendacijai, nurodydama, kad nėra teisinio pagrindo, kuriuo remiantis būtų galima įvertinti valstybių narių pasirengimą arba inicijuoti bet kokią kontrolę prieš priimant nuosavus išteklis. Tačiau ji įsipareigojo teikti grįžtamąją informaciją valstybėms narėms, kai nustato problemas ar riziką, susijusias su naudotinais duomenimis. Siūlomų naujų nuosavų išteklių atveju Komisija imasi tokių veiksmų tik dėl EEJ atliekų, dėl kurių Komisija nustatė duomenų kokybės problemų. Taip pat nustatėme riziką PADKM duomenų kokybei (žr. [50](#) dalį).

Viršutinės nuosavų išteklių ribos

- 15** [2 diagramoje](#) parodyti 2028–2034 m. DFP vidutiniai metiniai nuosavi ištekliai ir mokėjimų viršutinės ribos. Pagal pasiūlymą vidutinė metinė DFP *mokėjimų asignavimų* viršutinė riba padidėtų 0,25 procentinio punkto nuo 1,01 % ES BNP dabartinėje DFP⁹ iki 1,26 % kitoje

⁶ Apžvalga 03/2025, 7 langelis.

⁷ [Specialioji ataskaita 08/2025](#) dėl sukčiavimo PVM importo srityje ir [Specialioji ataskaita 04/2021](#) dėl muitinio tikrinimo.

⁸ [Specialioji ataskaita 16/2024](#) dėl plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių nustatymo.

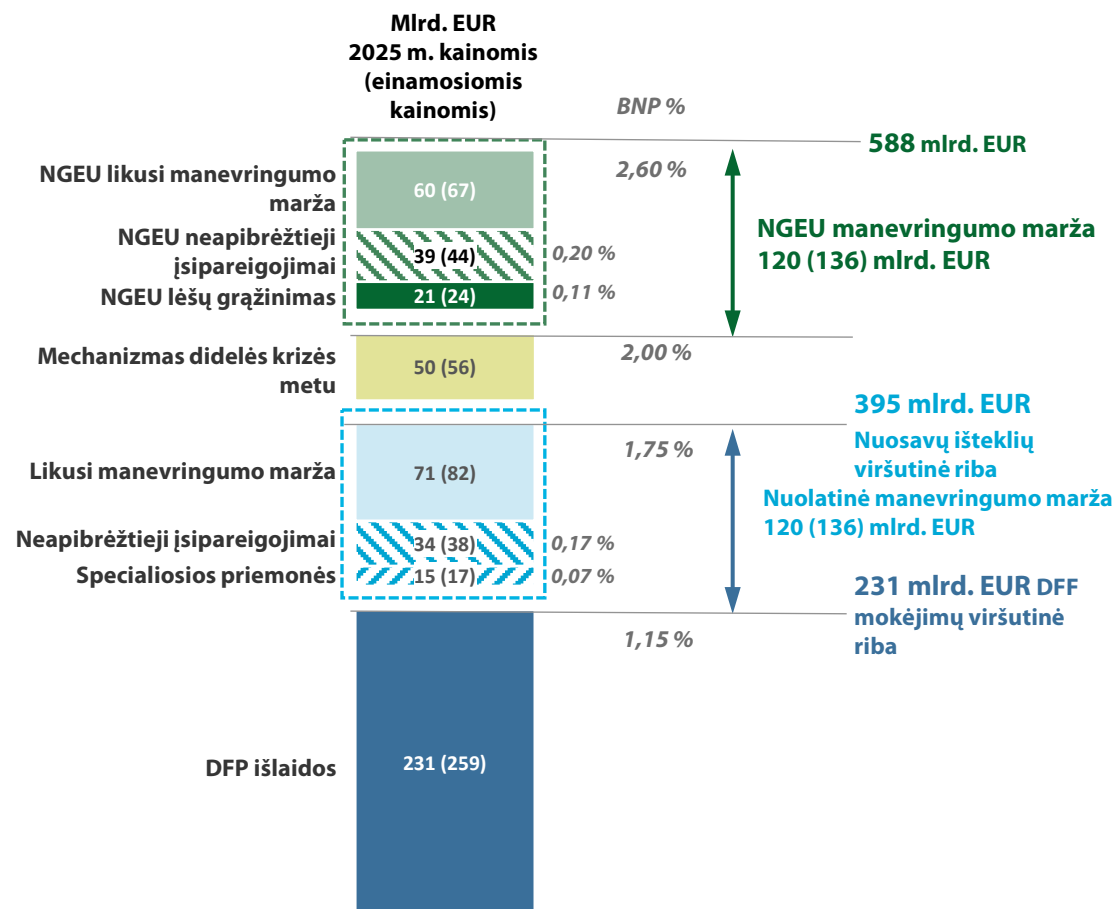
⁹ COM(2024) 120.

DFP¹⁰. Komisija siūlo padidinti mokėjimų asignavimams taikomą *nuosavų išteklių viršutinę ribą* 0,35 procentinio punkto iki 1,75 % ES BNP. Mokėjimų asignavimams finansuoti reikalingų nuosavų išteklių ir nuosavų išteklių viršutinės ribos skirtumas vadinamas *manevringumo marža*. Šis mechanizmas Komisijai suteikia galimybę reikalauti papildomų įnašų iš valstybių narių, jei ES standartinių biudžeto išteklių nepakanka ES pasiskolintų lėšų grąžinimui padengti¹¹. Įvykus pokyčiams, dėl kurių prireiktų pasinaudoti manevringumo maržos priemone, pavyzdžiui, panašiai kaip 2008–2009 m. finansų krizės atveju, kyla rizika, kad Komisija turėtų reikalauti gerokai padidinti įnašus tuo metu, kai valstybių narių finansai patiria didelį spaudimą.

¹⁰ COM(2025) 571.

¹¹ 2024 m. metinė ataskaita, 2.39 dalis.

2 diagrama | 2028–2034 m. DFP vidutiniai metiniai nuosavi ištekliai ir mokėjimų viršutinės ribos

1 pastaba: neapibrėžtieji įsipareigojimai – galimi finansiniai įsipareigojimai, atsirandantys dėl esamų arba ankstesnių privalomų įsipareigojimų. Tai, ar dėl šių neapibrėžtųjų įsipareigojimų bus faktiškai pareikalauta lėšų iš ES biudžeto, ir tokių reikalavimų dydis priklausys nuo būsimų įvykių, kurių negalima tiksliai numatyti. Diagramoje parodyta didžiausia suma, kurios teoriškai būtų galima pareikalauti. NGEU neapibrėžtieji įsipareigojimai atsiranda dėl ES skolinimosi iki 2024 m. pabaigos (naujausia turima informacija¹²).

2 pastaba: ypatingo skolinimosi viršutinė riba didelės krizės atveju lemia didžiausią obligacijų emisijų ir atitinkamų skolinimosi išlaidų sumą, kuri gali būti kasmet užtikrinta manevringumo marža kitos DFP laikotarpiu. Dėl to atsirastų neapibrėžtųjų įsipareigojimų, kurie turėtų įtakos būsimai DFP.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

- 16** Remdamiesi Komisijos įvertiniais ir darydami prielaidą, kad mokėjimų asignavimai buvo artimi vidutinei mokėjimų viršutinei ribai kitos DFP laikotarpiu, apskaičiavome, kad vidutinė metinė manevringumo marža siektų 120 milijardų eurų (136 milijardus eurų). Įprastomis aplinkybėmis to turėtų pakakti neapibrėžtųjų įsipareigojimų, tiesiogiai garantuojamų dabartine manevringumo marža, ir 2028–2034 m. DFP siūlomų priemonių, pavyzdžiui, paskolų palankiomis sąlygomis strateginėms investicijoms pagal programą „Europos katalizatorius“ ir paskolų Ukrainai, taip pat garantuojamų manevringumo marža, metiniams

¹² COM(2025) 781 final.

elementams padengti. Tačiau Komisija turėtų iš naujo įvertinti, ar siūloma nuosavų išteklių viršutinė riba vis dar yra tinkama, atsižvelgiant į 90 milijardų eurų paskolą Ukrainai, kuriai suteikta manevringumo marža ir dėl kurios 2025 m. gruodžio mėn. susitarė Europos Vadovų Taryba.

- 17** Pasiūlymu dėl SNI taip pat nustatoma ypatingo skolinimosi sistema, siekiant finansuoti paskolas valstybėms narėms, kad būtų šalinami didelės krizės, didelių sunkumų ar didelės grėsmės padariniai. Komisija siūlo, kad Taryba galėtų leisti tokį skolinimąsi tik kitos DFP laikotarpiu ir pagal SESV nustatytą procedūrą, o tam reikalingas Tarybos sprendimas ir Europos Parlamento pritarimas. Toks skolinimasis nebūtų taikomas, jei padėties padariniai jau būtų tinkamai šalinami kitomis programomis. Pasiūlymu draudžiama šias pasiskolintas lėšas naudoti veiklos išlaidoms finansuoti.

- 18** Savo Specialiojoje ataskaitoje 18/2025 nurodėme, kad dabartinėje DFP, išskyrus DFP peržiūrą, nėra nuostatos, pagal kurią būtų galima inicijuoti biudžeto sudarymą krizės atveju susidarius didelėms ir išskirtinėms ekstremaliosioms situacijoms¹³. Manome, kad šiame pasiūlyme būtų galima atsižvelgti į mūsų pastabą. Siūlomoje sistemoje būtų nustatytos skolinimosi naudojimo, laiko ir dydžio ribos, taip pat jo pradėjimo taikyti taisyklės. Tai leistų ES veikti greitai ir tiksliai, didinant ES veiksmų nuspėjamumą (renkant lėšas) suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant finansų rinkų dalyvius. Pagal SESV 122 straipsnį ES gali teikti finansinę paramą valstybei narei, kuri patiria sunkumų arba kuriai gresia dideli sunkumai, tačiau pasiūlyme nėra nuorodų į SESV.

- 19** Kartu su siūloma ypatingo skolinimosi sistema galimas specialus ypatingas ir laikinas nuosavų išteklių viršutinės ribos padidinimas 0,25 procentinio punkto arba 350 milijardais eurų (395 milijardais eurų), kuris apribotų skolinimosi sumą ir suteiktų garantiją Komisijos priiimtam įsipareigojimui. Jei jis būtų naudojamas, bendra viršutinė mokėjimų asignavimų riba būtų 2 % ES BNP. Tai papildytų ypatingą ir laikiną nuosavų išteklių viršutinės ribos padidinimą 0,6 procentinio punkto, siekiant užtikrinti NGEU skolinimąsi pagal dabartinę DFP, kuris bus toliau taikomas 2028–2034 m. DFP.

¹³ Specialioji ataskaita 18/2025, 16 ir 49 dalys.

- 20** Neseniai kaip galimybę kitai DFP pabrėžėme¹⁴, kad svarstant skolinimosi galimybę svarbu iš anksto parengti grąžinimo planą. Anot Komisijos, į pasiūlymą dėl SNI dėl ypatingo skolinimosi toks planas neįtrauktas, nes siūloma sistema yra sąlyginė, o leistinos sumos neaiškios. Ji nurodė¹⁵, kad grąžinimo principai bus nustatyti Tarybos reglamente, kuriuo bus pradėtas taikyti skolinimasis pagal šią sistemą.

Supaprastinimas

- 21** Anksčiau esame pabrėžę, kad dabartinės ir ankstesnės ES finansavimo sistemos tampa vis sudėtingesnės ir įvairesnės¹⁶. Naujų nuosavų išteklių nustatymas kelia iššūkių, įskaitant kintančias pajamas ir patikimų apskaitos ir audito mechanizmų poreikį, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir atskaitomybė¹⁷. Komisija siūlo penkis naujus skirtingus nuosavus išteklius, kurių iš viso bus devyni. Nepaisant to, kad panaikinus koregavimo mechanizmus esami pajamų srautai taptų paprastesni ir skaidresni, siūloma nuosavų išteklių sistema būtų sudėtingesnė.
- 22** Komisija pasiūlė naujus nuosavus išteklius, kurie, jos nuomone, apribos bet kokią papildomą administracinę našą. Nepaisant to, sistemos, kurioje yra daugiau nuosavų išteklių, valdymui greičiausiai reikės daugiau išteklių valstybių narių lygmeniu, kiek tai susiję su reikiamų duomenų rinkimu ir teikimu, o CORE atveju – su įmonių įnašų rinkimu ES vardu. Komisijos lygmeniu reikės daugiau išteklių naujų nuosavų išteklių duomenims tikrinti. Dėl to, palyginti su dabartine sistema, apskritai padidės siūlomos nuosavų išteklių sistemos valdymo išlaidos.

¹⁴ Apžvalga 03/2025, 7 langelis.

¹⁵ COM(2025) 570.

¹⁶ Apžvalgos 03/2025 39 dalis, Nuomonės 04/2023 18 dalis, Nuomonės 03/2022 19 dalis, Nuomonės 05/2018 50 dalis ir Nuomonės 02/2006 16 dalis.

¹⁷ Apžvalga 03/2025, 39 dalis.

Konkrečios pastabos

Vertinimo kriterijai

- 23** Mūsų atskirų nuosavų išteklių vertinimas grindžiamas trimis kriterijais: paprastumu, stabilumu ir duomenų kokybe. Vertindami paprastumą, atsižvelgiame į įnašų apskaičiavimo sudėtingumą ir skaidrumą, bet kokių koregavimo mechanizmų buvimą, priimtų sektorių teisės aktų buvimą (kai taikytina) ir poreikį peržiūrėti duomenis. Vertindami stabilumą, atsižvelgiame į duomenų, naudojamų įnašams apskaičiuoti, kintamumą ir nuspėjamumą trumpuoju laikotarpiu. Galiausiai, vertindami duomenų kokybę, atsižvelgiame į duomenų šaltinį ir riziką jų patikimumui, valstybių narių duomenų palyginamumą ir į tai, ar valstybės narės yra skatinamos turėti išsamius ir tikslius duomenis. Kiti svarbūs kriterijai, susiję su nuosavų išteklių įgyvendinimu, pavyzdžiui, patikrinamumas ir administracinė našta, gali būti visapusiškai įvertinti tik tada, kai Komisija pateiks pasiūlymą dėl IMSOR ir RNIT.
- 24** **1 lentelėje** apibendrinamas mūsų preliminarus atskirų nuosavų išteklių vertinimas, pagrįstas 2026 m. sausio mėn. turima informacija, todėl neįtraukiami pagalbiniai teisės aktai, kurie turi būti parengti vėliau, (**03** dalis). Vertinimas „aukštas“ reiškia, kad kriterijus yra pakankamai įvykdytas, o vertinimas „žemas“ rodo, kad nustatėme didelę riziką.

1 lentelė | Mūsų preliminarus atskirų nuosavų išteklių vertinimas, palyginti su atrinktais kriterijais

Paiškinimai

Žemas

Vidutinis

Aukštas

Nuosavi ištekliai, pagrįsti	Kriterijus		
	Paprastumas	Stabilumas	Duomenų kokybė
BNP			
TNI			
PVM			
Plastikas			
EEĮ atliekos			
TEDOR			
ATLPS			
CORE	Nevertinta ¹		Nevertinta ¹
PADKM			

¹ „Nevertinta“ reiškia, kad šiame etape nepakanka informacijos (žr. 48 dalį).

¹ „Nevertinta“ reiškia, kad šiame etape nepakanka informacijos (žr. 48 dalį).

Šaltinis: Audito Rūmų analizė.

BNP pagrįsti nuosavi ištekliai

- 25

Komisijos pasiūlymas panaikinti esamą BNP sumažinimą fiksuotąja suma yra teigiamas žingsnis, siekiant supaprastinti šių nuosavų išteklių struktūrą ir padidinti skaidrumą. Tačiau, kaip pabrėžėme anksčiau¹⁸, BNP statistinių duomenų rengimas iš esmės tebėra sudėtingas. Šis sudėtingumas galėtų dar labiau padidėti artimiausiais metais numatant peržiūrėti Europos sąskaitų sistemą, kuria reglamentuojamas BNP statistinių duomenų rengimas¹⁹. Taip pat pranešėme, kad dėl leidžiamo ilgo tikrinimo laikotarpio nacionaliniai įnašai vis dar gali būti taisomi kelerius metus²⁰.
- 26

BNP įverčiai ir prognozės yra lengvai prieinami įvairioms organizacijoms ir reguliariai atnaujinami. Taip užtikrinama, kad kiekvienos valstybės narės finansuotinę santykinę dalį būtų galima apskaičiuoti pakankamai nuspėjamai. Tačiau BNP pagrįstiems įnašams, kaip

¹⁸ Specialioji ataskaita 25/2022, 84 dalis; Nuomonė 05/2018, 18 dalis.

¹⁹ COM(2025) 574, 18 konstatuojamoji dalis.

²⁰ Specialioji ataskaita 25/2022, 16 dalis; Specialioji ataskaita 11/2013, 73 dalis.

balansuojančiam pajamų šaltiniui, įtakos taip pat turi tai, kas surenkama iš kitų nuosavų išteklių (žr. 12 dalį), kitų pajamų ir išlaidų iš biudžeto lygis.

Tradicioniai nuosavi ištekliai

- 27** Komisija pagrindžia siūlomą valstybių narių pasiliekamų TNI surinkimo išlaidų sumažinimą nuo 25 % iki 10 %, dėl kurio ES biudžetui bus skirta 4,5 milijardo eurų (5,0 milijardo eurų) papildomų TNI, o administracinės išlaidos sumažės dėl nuolatinio muitinės administracijų skaitmeninimo, kuris bus dar labiau sustiprintas siūloma muitinės reforma²¹. Ji teigia, kad didelė muitų dalis sumokama be reikšmingo muitinės įsikišimo ir kad dauguma patikrinimų susiję su nefinansiniais aspektais, pavyzdžiui, produktų sauga ir sveikata²².
- 28** Dar kartą pažymime²³, kad Komisija nepakankamai pagrindė faktines muitinės išlaidas, patirtas renkant muitus, grįsdama siūlomą administracinių išlaidų sumažinimą. Neaišku, ar visas su siūloma muitinės reforma susijusias lėšas bus galima sutaupyti kitos DFP laikotarpiu, nes reforma dar turi būti priimta, o planuojamas visapusiškas priemonių, kurios galėtų padėti sutaupyti lėšų, įgyvendinimas tęsis ir pasibaigus kitai DFP. Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad padidėjo per muitinę vežamų pakuočių skaičius dėl išaugusios e. prekybos²⁴, kuriai pagal muitinės reformą bus taikomi muitai²⁵. Tikėtina, kad dėl to padidės muitinės darbo krūvis.
- 29** Komisijos pasiūlymo dėl SNI konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad tvarkymo mokestis, kurio ji paprašė 2025 m. vasario mėn.²⁶ ir kurį 2025 m. birželio mėn. Taryba savo daliniuose įgaliojimuose vesti derybas dėl muitinės reformos patvirtino, yra TNI dalis. Tačiau pasiūlyme nustatoma nukrypti leidžianti nuostata, pagal kurią bet kokios tvarkymo mokesčio pajamos gali būti pervedamos į ES biudžetą pagal dabartinę DFP, nepaaiškinant ir nepagrindžiant, kodėl tokia nukrypti leidžianti nuostata yra reikalinga. Du siūlomi TNI pakeitimai priklauso nuo Komisijos pasiūlymo dėl muitinės reformos, dėl kurios šiuo metu deramasi. Apskaičiuota, kad panaikinus minimalią ribą kasmet būtų papildomai gaunama 2,3 milijardo eurų (2,5 milijardo eurų) ir būtų įvestas 4,6 milijardo eurų (5,2 milijardo eurų) tvarkymo mokestis.

²¹ COM(2023) 257.

²² Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SWD(2025) 570, 6.2 skirsnis.

²³ Nuomonė 05/2018, 16 dalis; Nuomonė 02/2012, 49 dalis.

²⁴ *E-commerce communication: A comprehensive EU toolbox for safe and sustainable e-commerce.*

²⁵ COM(2023) 259.

²⁶ *E-commerce communication: A comprehensive EU toolbox for safe and sustainable e-commerce.*

- 30** Dabartinei pasaulinei prekybos aplinkai būdingas geopolitinių konfliktų ir protekcionistinės politikos derinys, dėl kurio muitinės operacijos gali tapti sudėtingesnės ir neužtikrintesnės. Tai savo ruožtu gali padidinti TNI sudėtingumą ir sumažinti jų stabilumą. Duomenų kokybės rizika yra susijusi su tuo, kad prekybininkai nacionalinėms muitinėms nedeklaruoja muitų arba jie deklaruojami neteisingai²⁷. Be to, atlikdami savo su metiniu patikinimo pareiškimu susijusį audito darbą, ir toliau nustatome trūkumų, susijusių su kai kurių valstybių narių TNI valdymu ir apskaita²⁸.

PVM pagrįsti nuosavi ištekliai

- 31** Palankiai vertiname Komisijos pasiūlymą panaikinti *PVM bazės apribojimo* korekcinį mechanizmą, nes taip būtų supaprastintas šių nuosavų išteklių įnašų apskaičiavimas. Kalbant apie įnašų apskaičiavimą ir surinkimą, pasiūlyme išlaikoma nuoroda į [Reglamentą Nr. 1553/89](#). Anksčiau esame nustatę riziką, kad galutinis daugiametis *svertinis tarifo vidurkis* (STV) (įšaldytas 2016 m. verte) po kelerių metų gali būti nereprezentatyvus kai kurių valstybių narių atžvilgiu²⁹. 2024 m. Komisija pranešė, kad įšaldyto STV ir PVM tarifo, kuris būtų buvęs taikomas pagal ankstesnę sistemą, skirtumas nėra didelis. Savo 2024 m. metinėje ataskaitoje³⁰ pranešėme, kad poveikis kai kurioms valstybėms narėms, susijęs su jų PVM ir BNP pagrįstais įnašais, buvo reikšmingas, o ši analizė nebuvo įtraukta į Komisijos ataskaitą. Anot Komisijos, galimas STV atnaujinimas yra tema, kuri bus aptarta su valstybėmis narėmis per derybas dėl DFP.
- 32** Valstybės narės yra suinteresuotos įdiegti sistemas, kuriomis būtų užtikrinta, kad jos galėtų surinkti visą mokėtiną PVM. Vis dėlto sukčiavimas prisideda prie to, kad egzistuoja didelis skirtumas tarp PVM, kuris turėjo būti surinktas, ir faktiškai surinkto PVM³¹. Pavyzdžiui, neseniai pranešėme, kad esamos priemonės nėra tinkamos, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui PVM ir jį nustatyti, kai taikomos supaprastintos importo procedūros³². Dėl to kyla rizika pagrindinių duomenų, naudojamų PVM pagrįstiems įnašams apskaičiuoti,

²⁷ 2024 m. metinė ataskaita, 4.6 dalis.

²⁸ 2024 m. metinė ataskaita, 4.19–4.23 dalys; 2023 m. metinė ataskaita, 4.18–4.22 dalys; 2022 m. metinė ataskaita, 4.9–4.13 dalys; 2021 m. metinė ataskaita, 3.10–3.12 dalys.

²⁹ Nuomonė 11/2020, 42 dalis; Nuomonė 05/2018, 23 dalis.

³⁰ 2024 m. metinė ataskaita, 4.35 dalis.

³¹ 2025 m. Komisijos ataskaita dėl PVM atotrūkio.

³² Specialioji ataskaita 08/2025, 102 ir 103 dalys.

kokybei. Tačiau pažymime, kad dėl žemo *pareikalavimo tarifo* poveikis ES biudžetui yra santykinai mažas.

Neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai

- 33** Panašiai kaip ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių atveju, manome, kad panaikinus sumažinimą fiksuotąja suma nuosavi ištekliai taps paprastesni ir skaidresni. Komisijos pasiūlymas padidinti pareikalavimo tarifą ir kasmet jį koreguoti, atsižvelgiant į infliaciją padės išlaikyti santykinę nuosavų išteklių dalį. Tai atitinka tikslą sumažinti BNP pagrįstų nuosavų išteklių dalį (žr. [07](#) dalį).
- 34** Nustatėme, kad nuosavų išteklių tikslais naudojami duomenys nebuvo pakankamai palyginami ir patikimi³³. Reikalaujama, kad valstybės narės naudotų du duomenų rinkimo ir jų derinimo metodus. Tačiau savo [naujausioje metinėje ataskaitoje](#) pranešėme, kad tik 18 valstybių narių pateikė duomenis, pagrįstus dviem rengimo metodais, ir tik viena valstybė narė suderino rezultatus³⁴. Tikrindama valstybių narių duomenis, Komisija pateikia išlygas tais atvejais, kai nustatomi trūkumai ir gali prireikti patobulinimų.

Nesurinktos elektros ir elektroninės įrangos kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai

- 35** Ši nauja Komisijos pasiūlyta nuosavų išteklių kategorija turi daug panašumų su nuo 2021 m. taikomais plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstais nuosavais ištekliais. Ir viena, ir kita yra:
- pagrįstos duomenimis, kuriuos valstybės narės jau turi pateikti Komisijai pagal galiojančius sektorių teisės aktus³⁵;
 - tikėtina, kad jas valdys tos pačios organizacijos valstybių narių lygmeniu (ministerijos ar agentūros, atsakingos už atliekų tvarkymą, ir nacionalinės statistikos institucijos);

³³ [Specialioji ataskaita 16/2024](#), 95 dalis.

³⁴ [2024 m. metinė ataskaita](#), 4.25 dalis.

³⁵ [Direktyva 2012/19/ES](#) dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų.

- tikėtina, kad atliekų srautams valstybėse narėse bus naudojamos tos pačios elektroninės ataskaitų teikimo sistemos, kurios yra pagrindinis nacionalinių statistinių duomenų šaltinis;
- anot Komisijos, teikiamos paskatos valstybėms narėms vykdyti savo įsipareigojimus dėl atliekų šalinimo;
- skaičiuojamos taikant pareikalavimo sumokėti įnašą tarifą, kuris bus kasmet koreguojamas atsižvelgiant į infliaciją.

36 Komisija peržiūrėjo metodą, kuriuo grindžiami šie nuosavi ištekliai, nuo tada, kai pirmą kartą juos įvertino kaip galimą pajamų srautą savo 2023 m. pasiūlyme dėl SNI. Atsisakant naudoti susidariusių EEJ atliekų svorį, apskaičiuotą pagal sudėtingą formulę ir konkrečios šalies produkto naudojimo trukmę³⁶, dabartiniame pasiūlyme daugiausia dėmesio skiriama rinkai pateiktos elektros ir elektroninės įrangos svoriui, kurį nurodo jų gamintojai ir importuotojai. Taip supaprastinama nuosavų išteklių struktūra.

37 Kyla rizika, kad apskaičiuojant nuosavus išteklius duomenų kokybė neatitiks savo paskirties. Apie rinkai pateiktą EEJ gali būti pranešama nepakankamai, panašiai kaip apie plastiko pakuotes³⁷, nes duomenų neteikia smulkieji gamintojai, yra piktnaudžiautojų ir neišsamiai aprėpiama prekyba internetu ir tarpvalstybiniai pirkimai³⁸. Konkrečių reikalavimų valstybėms narėms patikrinti duomenis prieš juos pateikiant Komisijai nėra. Šiuo metu Eurostatas peržiūri duomenis, atlieka pagrindines nuoseklumo patikras ir prireikus valstybėms narėms siunčia prašymus pateikti paaiškinimus bei imasi tolesnių veiksmų. Tačiau, kadangi nėra teisinio pagrindo, jis netikrina duomenų.

38 Komisija pripažįsta, kad dar yra galimybių pagerinti pateiktų duomenų palyginamumą prieš pradėdant įgyvendinti nuosavus išteklius. Ji imasi veiksmų, kad valstybėms narėms būtų teikiama techninė pagalba EEJ atliekų statistikos kokybei gerinti. Tai atitinka mūsų neseniai pateiktą rekomendaciją nustatyti pagrindines rizikas, turinčias įtakos duomenų kokybei, ir su valstybėmis narėmis dalintis informacija prieš nustatant naujus nuosavus išteklius (žr. [14 dalį](#)).

³⁶ Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/699, kuriuo nustatoma bendra rinkai pateiktos EEJ svorio ir susidariusių EEJ atliekų svorio apskaičiavimo metodika.

³⁷ Apžvalga 04/2020, 44 ir 45 dalys.

³⁸ Eunomia, *Study on waste statistics – a comprehensive review of gaps and weaknesses and key priority areas for improvement in the EU waste statistics*, October 2017.

Tabako akcizų nuosavi ištekliai

- 39** Komisijos siūlomas šios naujos nuosavų išteklių kategorijos įnašų apskaičiavimo atskaitos taškas yra apdoroto tabako ir išleistų vartoti su tabako gaminiais susijusių gaminių kiekiai. Panašiai kaip ir PVM atveju, valstybės narės yra labai suinteresuotos taikyti sistemas, kuriomis užtikrinama, kad akcizas būtų taikomas visiems tabako ir su tabako gaminiais susijusiems gaminiams. Tačiau dėl tabako kontrabandos oficialios sumos yra sumažintos. Dėl būdingų sunkumų Komisija neseniai nėra apskaičiavusi neteisėtos rinkos dydžio. Remiantis pasiūlymu, apskaičiuojant tabako ir su tabako gaminiais susijusių gaminių kiekius bus taikoma 2020 m. direktyvoje pateikta sąvokos „išleidimas vartoti“ apibrėžtis³⁹. Komisijos pasiūlyme dėl RNIT turėtų būti numatytos įgyvendinimo priemonės, susijusios su išleidimo vartoti taikymo sritimi.
- 40** Siūlomi nuosavi ištekliai teisiškai nepriklauso nuo to, ar bus priimta nauja Tabako direktyvos redakcija⁴⁰, pateikta kartu su 2028–2034 m. DFP dokumentų rinkiniu, kurioje padidinamas minimalus akcizo tarifas ir išplečiama taikymo sritis įtraukiant tabako gaminius, kad būtų atsižvelgta į neseniai rinkai pateiktus gaminius. TEDOR 11,2 milijardo eurų (12,6 milijardo eurų) vidutinių metinių pajamų prognozės grindžiamos siūloma nauja direktyvos redakcija. Prognozuojamos pajamos būtų mažesnės, jei nebūtų priimta nauja redakcija, o nuosavų išteklių pagrindas būtų dabartinė direktyva. Tai turi įtakos mūsų atliekamam šių nuosavų išteklių stabilumo vertinimui.

Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema pagrįsti nuosavi ištekliai

- 41** Komisija ATLPS pagrįstus nuosavus išteklius pirmą kartą pasiūlė 2018 m. Atsižvelgdama į Tarpinstitucinio susitarimo veiksmų gaires, 2021 ir 2023 m. Komisija pateikė peržiūrėtas savo pasiūlymo redakcijas. Šiuo pasiūlymu panaikinami pakeitimai, kurie pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebetaikomi. Į siūlomų nuosavų išteklių taikymo sritį taip pat neįtrauktos pajamos, gautos pardavus apyvartinius taršos leidimus, kurie bus taikomi išmetamiesiems teršalams, susijusiems su kuru, kelių transportu ir pastatais⁴¹. Komisija nepagrindė šio nuosavų išteklių bazės sumažinimo, palyginti su jos 2023 m. pasiūlymu dėl SNI.

³⁹ Direktyva 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka, 6 straipsnio 3 dalis.

⁴⁰ COM(2025) 580.

⁴¹ Direktyva 2003/87/EB, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje.

42 Įnašai būtų apskaičiuojami remiantis pajamomis iš apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione, kuris vyksta jau 20 metų. Pajamos vertinamos pagal *galutinę aukciono kainą*, o kainas ir kiekius atitinkamos platformos kasdien skelbia viešai. Todėl su ATLPS pagrįstais nuosavais ištekliais susijusių duomenų paprastumą ir kokybę vertiname kaip aukštą. Tačiau, kaip jau esame pabrėžę anksčiau⁴², *apyvartinių taršos leidimų* aukciono kainomis pagrįstų nuosavų išteklių stabilumas yra mažas dėl rinkai būdingo nepastovumo (žr. **3 diagramą**).

43 Komisija apskaičiavo, kad ATLPS pajamos sudarys 9,6 milijardo eurų (10,8 milijardo eurų), remdamasi ta pačia 88 eurų už toną kaina (2025 m. kainomis), kuri buvo naudojama jos 2023 m. pasiūlyme. Tačiau nuo 2024 m. pradžios vidutinė ATLPS leidimų kaina buvo 67 eurai, t. y. 24 % mažesnė. ATLPS nėra stabilus išteklius dėl apyvartinių taršos leidimų aukcionų kainų nepastovumo ir sunku parengti ilgalaikę prognozę.

3 diagrama | Apyvartinių taršos leidimų aukcionų kainos 2019 m. sausio mėn. – 2025 m. rugpjūčio mėn.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis [European energy exchange](#) duomenimis.

Verslo ištekliai Europai

44 Tai pirmas kartas, kai Komisija pasiūlė, kad tam tikros įmonės tiesiogiai prisidėtų prie ES biudžeto. Planuojama, kad įnašus ES vardu rinks valstybės narės. Ankstesni pasiūlymai⁴³ buvo pagrįsti įmonių rezultatais, o lėšos mokamos iš valstybių narių biudžetų. Anot Komisijos, įmonės įvairiais būdais gauna naudos iš verslo veiklos vykdymo ES, o CORE

⁴² Nuomonė 05/2018, 52 dalis.

⁴³ Bendra konsoliduotąja pelno mokesčio baze pagrįsti nuosavi ištekliai (COM(2018) 325), nuosavi ištekliai, pagrįsti tarptautinių įmonių likutinio pelno dalimi, perskirstyta valstybėms narėms, (COM(2021) 570) ir statistiniai nuosavi ištekliai, pagrįsti įmonių pelnu, (COM(2023) 331).

tikslas – užtikrinti, kad jos prisidėtų prie ES biudžeto. Tačiau kyla rizika, kad finansinio mokesčio taikymas įmonėms gali nesutapti su kitais ES politikos tikslais, pavyzdžiui, konkurencingumu.

- 45** Mokėtini įnašai bus pagrįsti įmonių *grynosiomis pajamomis*, suskirstytomis į intervalus, (žr. [2 lentelę](#)). Pagal siūlomą struktūrą, CORE siekiama sušvelninti poveikį atskiroms įmonėms, kurios turės mokėti fiksuotąsias sumas, sudarančias tik nedidelę grynujų pajamų dalį. Anot Komisijos, grynosios pajamos yra pakankamai standartizuotos visose valstybėse narėse, kad jomis būtų galima remtis kaip nuosavų išteklių pagrindu, o lygiavertės suderintos pelno bazės ES lygmeniu nėra.

2 lentelė | Verslo išteklių Europai skalė

Grynujų pajamų intervalas (EUR) (nuo–iki)	Metinis įnašas (EUR)	Metinis įnašas, kaip grynujų pajamų procentinė dalis
100 000 000 – 249 999 999	100 000	0,1 % – 0,04 %
250 000 000 – 499 999 999	250 000	0,1 % – 0,05 %
500 000 000 – 749 999 999	500 000	0,1 % – 0,07 %
750 000 000 ir daugiau	750 000	0,1 % arba mažiau

- 46** Grynujų pajamų naudojimo poveikis yra tas, kad įmonės, kurių grynosios pajamos didelės, bet pelno marža maža, bus baudžiamos, palyginti su įmonėmis, kurioms taikoma atvirkštinė tvarka. Kraštutiniu atveju CORE įnašus turės mokėti net ir nuostolingai veikiančios įmonės.
- 47** Be to, siūlomi platūs intervalai ir labai skirtingi kiekvieno intervalo įnašų dydžiai reiškia, kad to paties intervalo, tačiau labai skirtingo dydžio įmonės mokės tą pačią fiksuotąją sumą, o įmonės, esančios bet kurioje skiriamosios linijos pusėje tarp intervalų, taigi iš esmės to paties dydžio, mokės labai skirtingas sumas.
- 48** Apskritai įmonių grynosios pajamos yra susijusios su bendra ekonomine veikla, pavyzdžiui, vartojimu ir investicijomis. Todėl duomenų šaltiniai turėtų būti pakankamai nuspėjami ir stabilūs. Tačiau šiame etape tebėra daug neaiškumų dėl to, kaip šie nuosavi ištekliai bus naudojami, pavyzdžiui, kokie duomenys bus naudojami, kada ir kaip jie bus tikrinami. Anot

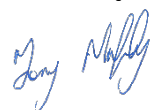
Komisijos, atitinkamos taisyklės bus įtrauktos į IMSOR ir RNIT. Todėl šiame etape negalime įvertinti CORE paprastumo ir duomenų kokybės.

Pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu pagrįsti nuosavi išteklių

- 49** PADKM yra išorinis ATLPS atitikmuo ir yra glaudžiai su ja susijęs. Nuosavi išteklių būtų grindžiami pajamomis, gautomis pardavus sertifikatus, kurių kaina susieta su ATLPS leidimų kaina. Įnašų apskaičiavimas yra paprastas, tačiau manome, kad pajamų srauto stabilumas yra mažas dėl jo priklausomybės nuo natūraliai kintančios ATLPS leidimų kainos (žr. 42 dalį).
- 50** Sertifikatų, kuriuos prekyautojai turės įsigyti, skaičius priklauso nuo PADKM deklaracijose nurodyto būdingojo išmetamųjų teršalų kiekio. Šiuos duomenis pateiks prekių, kurios pagamintos už ES ribų ir kurias būtų sunkiau patikrinti, tiekėjas. Rizika duomenų kokybei taip pat būtų susijusi su pastangomis išvengti teisingos sumos mokėjimo naudojant neteisingus produktų kodus arba koreguojant produktų kainas.

Šią nuomonę Audito Rūmai priėmė Liuksemburge 2026 m. sausio 22 d. įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Tony Murphy

Priedai

I priedas. Siūlomi pakeitimai su pastabomis

Pasiūlymo tekstas	Siūlomas pakeitimas	Pastabos
22 konstatuojamoji dalis sprendimą dėl šios ypatingosios tikslinės reagavimo į krizes priemonės naudojimo turėtų <i>ad hoc</i> priimti Taryba, atsižvelgdama į atsirandančius ypatumus ir poreikius, kartu pripažindama Europos Vadovų Tarybos vaidmenį suteikiant būtiną postūmį Sąjungos vystymuisi ir apibrėžiant bendras politines gaires ir prioritetus, be kita ko, krizių ir sunkumų metu ar iškilus jų grėsmei. Gavusi Europos Parlamento pritarimą, Taryba turėtų priimti Tarybos reglamentą pagal SESV 311 straipsnio 4 dalyje nustatytą procedūrą. Tarybos reglamentu turėtų būti nustatyta leidžiama paskolų suma. Tarybos reglamente nustatytų paskolų sumų paskirstymo sąlygos ir taisyklės turėtų būti nustatytos pagrindiniame akte, kuris turi būti priimtas arba pritaikytas atsižvelgiant į poreikius, susijusius su susidariusia padėtimi.	22 konstatuojamoji dalis sprendimą dėl šios ypatingosios tikslinės reagavimo į krizes priemonės naudojimo turėtų <i>ad hoc</i> priimti Taryba, atsižvelgdama į atsirandančius ypatumus ir poreikius, kartu pripažindama Europos Vadovų Tarybos vaidmenį suteikiant būtiną postūmį Sąjungos vystymuisi ir apibrėžiant bendras politines gaires ir prioritetus, be kita ko, krizių ir sunkumų metu ar iškilus jų grėsmei. Gavusi Europos Parlamento pritarimą, Taryba turėtų priimti Tarybos reglamentą pagal SESV 311 straipsnio 4 dalyje nustatytą procedūrą. Tarybos reglamentu turėtų būti nustatyta leidžiama paskolų suma SESV 122 straipsnyje numatytais atvejais. Tarybos reglamente nustatytų paskolų sumų paskirstymo sąlygos ir taisyklės turėtų būti nustatytos pagrindiniame akte, kuris turi būti priimtas arba pritaikytas atsižvelgiant į poreikius, susijusius su susidariusia padėtimi.	Nuoroda į SESV užtikrintų SNI ir Sutarties nuoseklumą (žr. 18 dalį) ir paaiškintų šios neeilinės reagavimo į krizes priemonės naudojimo teisinį pagrindą.
13 straipsnio 9 dalis Nukrypstant nuo 9 straipsnio 3 dalies ir taisyklių, priimtų pagal Sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 10 straipsnio b punktą, laikotarpiu nuo [2026 m. lapkričio 1 d.] iki 2027 m. gruodžio 31 d. tradicinių nuosavų išteklių sumos, susijusios su vykdant nuotolinę prekybą parduotų prekių išleidimo į laisvą apyvartą tvarkymu, neteikiamos, o su kontrole, priežiūra ir ataskaitų teikimu susijusios taisyklės toms sumoms netaikomos.	13 straipsnio 9 dalis ~~Nukrypstant nuo 9 straipsnio 3 dalies ir taisyklių, priimtų pagal Sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 10 straipsnio b punktą, laikotarpiu nuo [2026 m. lapkričio 1 d.] iki 2027 m. gruodžio 31 d. tradicinių nuosavų išteklių sumos, susijusios su vykdant nuotolinę prekybą parduotų prekių išleidimo į laisvą apyvartą tvarkymu, neteikiamos, o su kontrole, priežiūra ir ataskaitų teikimu susijusios taisyklės toms sumoms netaikomos.~~	Komisija nepateikė jokio šios nukrypti leidžiančios nuostatos, darančios poveikį dabartinei DFP, poreikio pagrindimo (žr. 29 dalį).

II priedas. Bendroji informacija apie nuosavus išteklius

Bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis pagrįsti nuosavi ištekliai

- 01** BNP pagrįsti nuosavi ištekliai subalansuoja ES biudžetą, apskaičiavus pajamas iš visų kitų šaltinių. Reikalingų papildomų pajamų suma padalijama iš visų valstybių narių BNP sumos. Gauta suma yra vienodas tarifas, taikomas kiekvienos valstybės narės BNP sumai. Taip gaunama kiekvienos valstybės narės mokėtina BNP pagrįstų nuosavų išteklių suma.
- 02** Pagal šiuo metu galiojantį SNI, kelios valstybės narės naudoja BNP pagrįstų įnašų sumažinimu bendrųjų fiksuotųjų sumų forma: Austrija (565 milijonai eurų), Danija (377 milijonai eurų), Vokietija (3 671 milijonas eurų), Nyderlandai (1 921 milijonas eurų) ir Švedija (1 069 milijonai eurų). Šios sumos vertinamos 2020 m. kainomis ir kasmet koreguojamos pagal einamąsias kainas. Sumažinimą bendrosiomis fiksuotomis sumomis finansuoja visos 27 valstybės narės.
- 03** Naujajame pasiūlyme dėl SNI sumažinimas bendrosiomis fiksuotosiomis sumomis nebetaikomas. Šis pakeitimas neturės poveikio bendrai BNP pagrįstų nuosavų išteklių sumai. Visos valstybės narės prisidės remdamosi jų BNP santykinę dalimi, palyginti su visomis ES BNP, o šiuo metu valstybės narės, kurioms taikomas bendras sumažinimas, prisideda mažiau nei jų santykinė dalis, o likusios prisideda daugiau nei jų santykinė dalis.

Tradicioniai nuosavi ištekliai

- 04** TNI sudaro rinkliavos, priemokos, papildomos arba kompensacinės sumos, papildomos sumos arba koeficientai, Bendrojo muitų tarifo muitai ir kiti muitai, kuriuos ES institucijos nustatė prekybai su trečiosiomis šalimis. Juos ES vardu renka valstybės narės. Pagal šiuo metu galiojantį SNI, valstybės narės pasilieka 25 % TNI surinkimo išlaidoms padengti.
- 05** Naujajame pasiūlyme dėl SNI surinkimo išlaidų norma sumažinama iki 10 %. Jo konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad tvarkymo mokesčiai, kurie gali būti taikomi prekiaujant su trečiosiomis šalimis, siekiant kompensuoti prekių išleidimo išlaidas, yra TNI. Be to, pasiūlyme nustatoma nukrypti leidžianti nuostata dėl tvarkymo mokesčių pajamų teikimo ES biudžetui dabartinės DFP laikotarpiu.
- 06** Dar vienas pakeitimas, kuris turės įtakos surinktų TNI sumai, tačiau nėra įtrauktas į pasiūlymą dėl SNI, yra susijęs su siūlomu muitinės reformos dokumentų rinkiniu. Komisija pasiūlė panaikinti 150 eurų deklaruotos vertės ribą, iki kurios muitai šiuo metu nemokami.

- 07** Remiantis Komisijos skaičiavimais, kitoje DFP siūlomų pakeitimų poveikis būtų vidutiniškai 11,4 milijardo eurų (12,8 milijardo eurų) per metus: 4,6 milijardo eurų (5,2 milijardo eurų) po galimo tvarkymo mokesčių įvedimo, 4,5 milijardo eurų (5,0 milijardo eurų) dėl sumažėjusių surinkimo išlaidų ir 2,3 milijardo eurų (2,5 milijardo eurų) dėl galimo 150 eurų ribos panaikinimo.

Pridėtinės vertės mokesčiu pagrįsti nuosavi ištekliai

- 08** PVM pagrįsti nuosavi ištekliai apskaičiuojami teoriškai suderintai *PVM bazei* taikant vienodą 0,30 % pareikalavimo tarifą. Bazė yra lygi bendrai PVM pajamų, surinktų už visas apmokestinamąsias prekes, sumai, padalytai iš PVM svertinio tarifo vidurkio (SVT). Pagal [Tarybos reglamentą \(EEB, Euratomas\) Nr. 1553/89](#) šiuo metu visų valstybių narių STV yra įšaldytas 2016 m. verte.
- 09** Pagal šiuo metu galiojantį SNI, kiekvienais metais PVM bazei taikomas 50 % valstybės narės BNP apribojimas. 2026 m. biudžeto projekte PVM bazių ribos nustatytos septynioms valstybėms narėms: Bulgarijai, Estijai, Kroatijai, Kiprui, Liuksemburgui, Maltai ir Portugalijai.
- 10** Naujajame Komisijos pasiūlyme dėl SNI apribojimo mechanizmas nebetaikomas. Komisija apskaičiavo, kad tai pritrauks 0,2 milijardo eurų (0,2 milijardo eurų) papildomų PVM pagrįstų įnašų.

Neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai

- 11** Plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai apskaičiuojami taikant fiksuotą vienodą 0,80 euro pareikalavimo tarifą už kiekvieną kiekvienoje valstybėje narėje per metus susidarančių neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kilogramą. Neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekis apskaičiuojamas kaip susidariusių plastiko pakuočių atliekų ir per metus perdirbtų plastiko pakuočių atliekų skirtumas. Valstybės narės Komisijai privalo teikti plastiko pakuočių atliekų statistinius duomenis pagal [Pakuočių reglamentą](#)¹.
- 12** Pagal šiuo metu galiojantį SNI, 17 valstybių narių su plastikumu susiję įnašai sumažinti fiksuotosiomis sumomis. Sumažinimas svyruoja nuo 1 milijono eurų Maltai iki 184 milijonų eurų Italijai. Sumažinimas nustatytas galiojančiomis kainomis, o bendra sumažinimo suma kiekvienais metais yra 711 milijonų eurų.
- 13** Naujajame pasiūlyme dėl SNI sumažinimas fiksuotą suma nebetaikomas. Be to, 2028 m. vienodas pareikalavimo tarifas padidinamas iki 1,00 euro ir nustatomas metinis vienodo

¹ [Reglamentas \(ES\) 2025/40](#) dėl pakuočių ir pakuočių atliekų.

pareikalavimo tarifo koregavimo pagal infliaciją mechanizmas. Komisija apskaičiavo, kad visų pokyčių bendras poveikis bus 2,8 milijardo eurų (3,2 milijardo eurų).

Nesurinktos elektros ir elektroninės įrangos kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai

- 14** Siūlomi EEJ atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai būtų apskaičiuojami taikant vienodą 2,00 euro pareikalavimo tarifą už kiekvieną kiekvienoje valstybėje narėje kasmet susidarančių nesurinktų elektros ir elektroninės įrangos atliekų kilogramą. Atliekų kiekis kiekvienais metais būtų apskaičiuojamas kaip per ankstesnius trejus metus rinkai pateiktos EEJ vidutinio svorio ir per metus surinktų EEJ atliekų svorio skirtumas. Kai šis skirtumas yra neigiamas, jis būtų laikomas nuliniu. Valstybės narės Komisijai privalo teikti EEJ ir EEJ atliekų statistinius duomenis pagal [Elektroninių atliekų direktyvą](#)². Pareikalavimo tarifas būtų kasmet koreguojamas atsižvelgiant į infliaciją. Komisija tikisi per kitą DFP kasmet surinkti vidutiniškai 15,0 milijardo eurų (16,9 milijardo eurų).

Tabako akcizų nuosavi ištekliai

- 15** TEDOR būtų apskaičiuojami taikant vienodą 15 % pareikalavimo tarifą išleistam vartoti apdoroto tabako ir su tabako gaminiais susijusių gaminių kiekiui, padaugintam iš minimalaus akcizo tarifo, taikomo kiekvienai valstybei narei kalendoriniais metais. Gaminių, kurie yra įtraukti į šių nuosavų išteklių taikymo sritį, apibrėžtys ir atitinkami minimalūs tarifai įtraukti į [Tabako direktyvą](#)³.
- 16** Kartu su pasiūlymu dėl SNI Komisija pateikė pasiūlymą⁴ dėl tabako direktyvos naujos redakcijos, kuria būtų išplėsta jos taikymo sritis, įtraukiant neseniai į rinką išleistus tabako gaminius, pavyzdžiui, elektroninių cigarečių skysčius ir kaitinamąjį tabaką, ir padidinti taikytini minimalūs tarifai. Komisija apskaičiavo, kad, remiantis jos pasiūlymu dėl Tabako direktyvos naujos redakcijos, TEDOR sudarys 11,2 milijardo eurų (12,6 milijardo eurų), palyginti su 4,9 milijardo eurų (5,5 milijardo eurų) pagal šiuo metu galiojančią direktyvą.

Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema pagrįsti nuosavi ištekliai

- 17** ATLPS pagrįsti nuosavi ištekliai būtų apskaičiuojami taikant vienodą 30 % pareikalavimo tarifą pajamoms, gautoms valstybėms narėms aukcionuose pardavus tam tikrus ATLPS leidimus. Apyvartiniai taršos leidimai, įtraukti į nuosavų išteklių taikymo sritį, apsiribotų apyvartiniais taršos leidimais, skirtais stacionariems įrenginiams, pavyzdžiui, elektros energijos ir šilumos gamybos įrenginiams, aviacijos ir jūrų sektoriams (ATLPS 1). Kitaip nei

² [Direktyva 2012/19/ES](#) dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų.

³ [Direktyva 2014/40/ES](#) dėl tabako ir susijusių gaminių gamybos, pateikimo ir pardavimo.

⁴ COM(2025) 580.

ankstesniame Komisijos pasiūlyme dėl SNI⁵, ATLPS leidimai kelių transportui, pastatams ir kurui (ATLPS 2), kurių pardavimas prasidės 2027 m., nebūtų įtraukti į nuosavų išteklių taikymo sritį.

- 18** Be to, pareikalavimo tarifas būtų taikomas apyvartinių taršos leidimų, kurių valstybė narė nusprendžia neparduoti aukcione arba perduoti ir parduoti aukcione Modernizavimo fondo reikmėms, kiekio ir tais metais aukcione parduotų ATLPS 1 apyvartinių taršos leidimų vidutinės svartinės kainos sandaugai.
- 19** ATLPS reglamentuojama [ATLPS direktyva](#)⁶, o valstybės narės apyvartinius taršos leidimus parduoda bendroje platformoje pagal [Aukcionų reglamentą](#)⁷. Anot Komisijos, per kitą DFP šie nuosavi ištekliai kasmet vidutiniškai sudarytų 9,6 milijardo eurų (10,8 milijardo eurų).

Verslo ištekliai Europai

- 20** CORE sudarytų metiniai įnašai, kuriuos turėtų mokėti ES veikiančios įmonės pagal jų grynąsias pajamas. ES patronuojamųjų įmonių, kurias įsteigusios trečiosiose valstybėse įsteigusios įmonės, atveju būtų svarbios tik patronuojamųjų įmonių grynosios pajamos. Įmonės, kurių grynosios pajamos yra mažesnės nei 100 milijonų eurų, nebūtų įtrauktos į CORE taikymo sritį. Be to, valdžios subjektai (išskyrus valstybės valdomas įmones), tarptautinės organizacijos ir ne pelno organizacijos nepatektų į CORE taikymo sritį.
- 21** CORE skirtų sektorinių teisės aktų nėra. Anot Komisijos, atitinkamos taisyklės būtų nustatytos RNIT ir IMSOR. Komisija apskaičiavo, kad kitos DFP laikotarpiu kasmet CORE įnašai ES biudžete sudarys vidutiniškai 6,8 milijardo eurų (7,6 milijardo eurų).

Pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmu pagrįsti nuosavi ištekliai

- 22** PADKM pagrįsti įnašai būtų apskaičiuojami taikant vienodą 75 % pareikalavimo tarifą pajamoms, gautoms pardavus pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo sertifikatus. [Reglamentu \(ES\) 2023/956](#)⁸ nustatytas PADKM yra politika, pagal kurią importuojamų prekių anglies dioksido kaina nustatoma remiantis joms būdingu išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu. Jis veikia kaip anglies dioksido tarifas konkrečioms importuojamoms prekėms, dėl kurių išmetama daug anglies dioksido, kai importuotojai

⁵ [COM\(2023\) 331](#).

⁶ [Direktyva 2003/87/EB](#), kuria nustatoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema.

⁷ [Reglamentas \(ES\) 2023/2830](#), kuriuo nustatomos apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcionuose taisyklės.

⁸ [Reglamentas 2023/956](#), kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas.

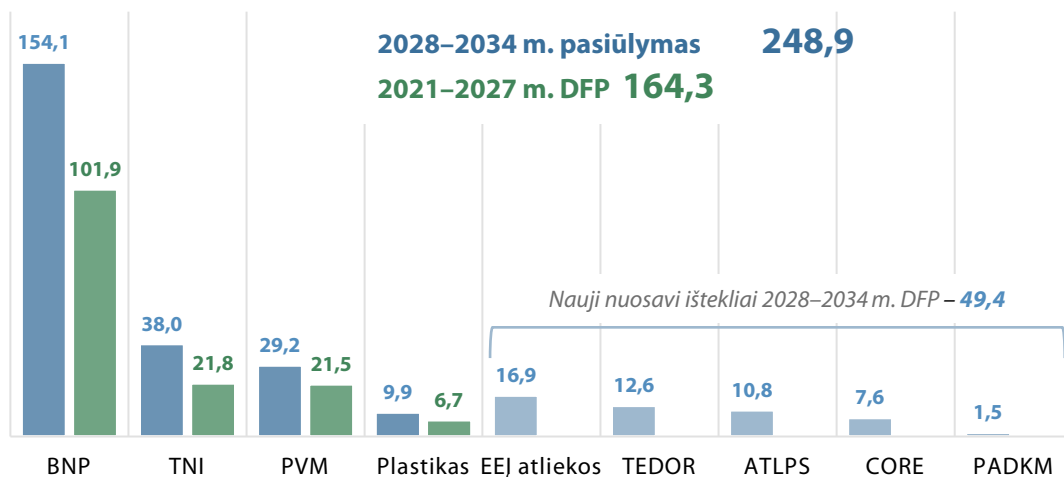
turi įsigyti PADKM sertifikatus, kad padengtų gaminiams būdingą išmetamųjų teršalų kiekį. Sertifikatų kaina yra susijusi su ATLPS leidimų kaina. Galutinė PADKM tvarka taikoma nuo 2026 m.

- 23** Anot Komisijos, per kitą DFP pajamos iš šių nuosavų išteklių kasmet vidutiniškai sudarys 1,4 milijardo eurų (1,5 milijardo eurų).

1 diagrama | Dabartinės 2021–2027 m. nuosavų išteklių sistemos ir kitos 2028–2034 m. DFP siūlomos sistemos palyginimas einamosiomis kainomis

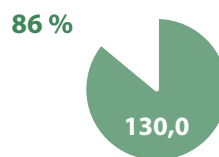
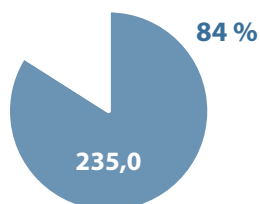
(mlrd. EUR einamosiomis kainomis, metinis vidurkis)

Vidutinės metinės nuosavų išteklių pajamos

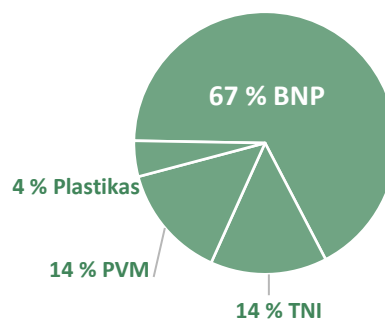
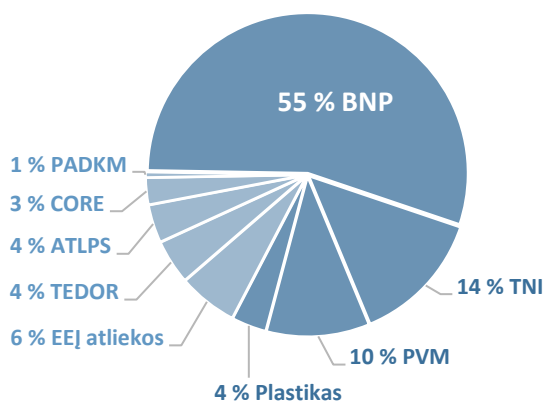

Nacionalinių įnašų dalis

(BNP + PVM + Plastikas + EEJ atliekos + TEDOR + ATLPS + PADKM)

Kiekvienų nuosavų išteklių dalis

1 pastaba: bendros sumos gali nesutapti dėl apvalinimo.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

III priedas. Audito Rūmų dokumentų, į kuriuos daroma nuoroda šioje nuomonėje, sąrašas

2020–2024 finansinių metų [metinės ES biudžeto vykdymo ataskaitos](#)

[Specialioji ataskaita 11/2013](#) „Kaip gauti tikslus bendrųjų nacionalinių pajamų (BNPj) duomenis: perėjus prie labiau struktūrizuoto ir tikslingesnio metodo padidėtų Komisijos tikrinimo veiksmingumas“

[Specialioji ataskaita 04/2021](#) „Muitinis tikrinimas: nepakankamas suderinimas daro žalą ES finansiniams interesams“

[Specialioji ataskaita 25/2022](#) „Bendrųjų nacionalinių pajamų, skirtų ES biudžetui finansuoti, tikrinimas. Su duomenų rengimu susijusi rizika apskritai įvertinta tinkamai, tačiau galima teikti didesnį prioritetą veiksams“

[Specialioji ataskaita 16/2024](#) „Neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstos ES pajamos. Sudėtinga pradžia, kurią apsunkina nepakankamai palyginami ir patikimi duomenys“

[Specialioji ataskaita 08/2025](#) „Sukčiavimas PVM importo srityje. Taikant supaprastintas importo muitinės procedūras ES finansiniai interesai nepakankamai apsaugomi“

[Specialioji ataskaita 18/2025](#) „ES biudžeto lankstumas. Leido reaguoti į nenumatytus iššūkius, tačiau sistema pernelyg sudėtinga“

[Nuomonė 02/2006](#) apie Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos pasiūlymą

[Nuomonė 02/2012](#) dėl iš dalies pakeisto Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos pasiūlymo COM(2011) 739, dėl iš dalies pakeisto Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės, pasiūlymo COM(2011) 740, dėl iš dalies pakeisto Tarybos reglamento dėl tradicinių ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti, pasiūlymo COM(2011) 742, dėl Tarybos reglamento dėl nuosavų išteklių, pagrįstų pridėtinės vertės mokesčiu, teikimo metodų ir tvarkos pasiūlymo COM(2011) 737, dėl Tarybos reglamento dėl nuosavų išteklių, pagrįstų finansinių sandorių mokesčiu, teikimo metodų ir tvarkos pasiūlymo COM(2011) 738

[Nuomonė 05/2018](#) dėl a) Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (COM(2018) 325 *final*) pasiūlymo; b) Tarybos reglamento dėl bendra

konsoliduotą pelno mokesčio bazę, Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema ir neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti (COM(2018) 326 *final*) pasiūlymo, ir c) Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1553/89 dėl galutinių vienodų nuosavų lėšų, kaupiamų iš pridėtinės vertės mokesčio, surinkimo priemonių (COM(2018) 328 *final*) pasiūlymo

Nuomonė 11/2020 dėl Tarybos reglamento (ES, Euratomas), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1553/89 dėl galutinių vienodų nuosavų išteklių, kaupiamų iš pridėtinės vertės mokesčio, surinkimo priemonių, projekto (dokumentas 12771/20, tarpinstitucinė byla 2018/0133 (NLE))

Nuomonė 03/2022 dėl Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl nuosavų išteklių, pagrįstų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu ir perskirstytu pelnu, teikimo metodų bei tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti [2022/0071(NLE)]

Nuomonė 04/2023 dėl Komisijos pakeisto pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl nuosavų išteklių, pagrįstų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu ir perskirstytu pelnu, teikimo metodų bei tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti (COM/2023/333, 2022/0071 (NLE))

Apžvalga 04/2020 „ES veiksmai siekiant išspręsti plastiko atliekų problemą“

Apžvalga 03/2025 „Daugiametės finansinės programos po 2027 m. galimybės“

Santrumpos

Santrumpa	Apibrėžtis (paaiškinimas)
ATLPS	apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema; taip pat vartojama kalbant apie nuosavus išteklius, pagrįstus šia prekybos sistema
BNP	bendrosios nacionalinės pajamos
CORE	verslo ištekliai Europai
DFP	daugiametė finansinė programa
IMSOR	nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės
PADKM	pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas; taip pat vartojama kalbant apie nuosavus išteklius, pagrįstus šiuo mechanizmu
PVM	pridėtinės vertės mokestis
RNIT	Reglamentas dėl nuosavų išteklių teikimo
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
SNI	sprendimas dėl nuosavų išteklių
STV	svertinis tarifo vidurkis
TEDOR	tabako akcizų nuosavi ištekliai
TNI	tradiciniai nuosavi ištekliai

Žodynėlis

Terminas	Apibrėžtis (paaiškinimas)
apyvartinis taršos leidimas	apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje numatyta teisė per nustatytą laikotarpį išmesti toną CO ₂ ar kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, turintį lygiavertį visuotinio atšilimo potencialą
apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema	sistema, grindžiama bendro išmetamo CO ₂ kiekio apribojimu, suteikiant apyvartinius taršos leidimus teršiančioms įmonėms ar kitoms organizacijoms, kurios gali juos pirkti ir parduoti pagal savo poreikius
bendrosios nacionalinės pajamos	standartinis šalies gerovės matas, grindžiamas pajamomis iš vidaus šaltinių ir užsienio
daugiametė finansinė programa	paprastai septyneriems metams sudaromas ES išlaidų planas, kuriame nustatomi prioritetai (remiantis politikos tikslais) ir viršutinės ribos. Tai struktūra, pagal kurią sudaromi metiniai ES biudžetai, nustatant kiekvienos išlaidų kategorijos išlaidų ribas
EEJ atliekos	elektros ir elektroninė įranga, nebeturinti vertės jos naudotojams
einamosios kainos	biudžeto duomenys, išreikšti konkrečių metų, už kuriuos atliekamas mokėjimas, faktine pinigine verte. Šie duomenys kasmet kinta dėl infliacijos (apskaičiuojamos kasmet, šiame pasiūlyme ji įvertinta 2 %) ir naudojami faktinei pinigų sumai, kuri bus išmokėta konkrečiais metais, parodyti
galutinė aukciono kaina	kaina, kuriai esant visas kiekis, dėl kurio priimami pasiūlymai, atitinka visą parduoti skirtą kiekį, lemianti konkurso laimėtojus ir sumą, kurią jie mokės
grynosios pajamos	visų įmonės pajamų, gautų per ataskaitinį laikotarpį pardavus prekes ir suteikus paslaugas, suma, atskaičius lengvatas, nuolaidas ir mokesčius
manevringumo marža	nuosavų išteklių, reikalingų ES biudžetui finansuoti, ir nuosavų išteklių viršutinės ribos skirtumas
mokėjimo asignavimas	suma, skirta mokėjimui atlikti, kai bus įvykdytos atitinkamos sąlygos
nuosavi ištekliai	ES biudžetui finansuoti naudojamos lėšos, daugiausia iš valstybių narių įnašų
nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės	bendros praktinės priemonės, apimančios ES nuosavų išteklių priežiūrą ir kontrolę
nuosavų išteklių viršutinė riba	didžiausia nuosavų išteklių suma, kurios gali būti pareikalauta iš valstybių narių metiniams mokėjimų asignavimams padengti
palyginamosios (2025 m.) kainos	biudžeto duomenys, pakoreguoti pagal fiksuotą, pastovų 2025 bazinių metų kainų lygį. Pašalinus kainų infliacijos poveikį, pagal šiuos duomenis galima iš tikrųjų palyginti biudžeto apimtį ar perkamąją galią skirtingais metais ar DFP laikotarpiais

Terminas	Apibrėžtis (paaiškinimas)
pareikalavimo tarifas	kalbant apie ES nuosavus išteklius, tai ES nustatyta procentinė dalis, pagal kurią nustatoma suma, kurią kiekviena valstybė narė turi įnešti iš konkretaus pajamų šaltinio į ES biudžetą
pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas	sistema, pagal kurią į ES įvežamiems produktams, dėl kurių išmetama daug anglies dioksido, pavyzdžiui, plienui ir cementui, nustatomas tarifas
plastikas	kalbant apie ES nuosavus išteklius, tai neperdirbtos plastiko pakuočių atliekos
pridėtinės vertės mokestis	netiesioginis vartojimo mokestis, taikomas prekių gamybai bei platinimui ir paslaugų teikimui, kurį galiausiai moka galutinis vartotojas
priemonė „NextGenerationEU“	finansavimo priemonių rinkinys, kuriuo siekiama padėti ES valstybėms narėms atsigaivinti nuo COVID-19 pandemijos ekonominio ir socialinio poveikio
PVM bazė	bendra prekių ir paslaugų, kurioms taikomas PVM, vertė
PVM bazės apribojimas	PVM bazės apribojimo iki nustatytos nacionalinių BNP procentinės dalies, apskaičiuojant valstybės narės PVM pagrįstus nuosavų išteklių įnašus, mechanizmas
Reglamentas dėl nuosavų išteklių teikimo	ES taisyklės dėl metodų ir procedūrų, kuriuos valstybės narės turi taikyti teikdamos nuosavų išteklių įnašus į ES biudžetą
vidutinis svertinis tarifas	procentinė dalis, kurią taikant valstybės narės bendros PVM pajamos padalijamos jos PVM apskaičiavimo bazei apskaičiuoti. Atsižvelgiama į visus valstybėje narėje taikomus PVM tarifus, kurių kiekvienas nustatomas atsižvelgiant į apmokestinamų sandorių, kuriems jis taikomas, bendros vertės dalį

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2026

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6–2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenciją](#). Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, neturi iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Viršelis – © butenkow / stock.adobe.com.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų domeno „europa.eu“ svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

Audito Rūmų logotipo naudojimas

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Audito Rūmų sutikimo.

HTML	ISBN 978-92-849-6699-8	ISSN 2812-2976	doi:10.2865/9684275	QJ-01-26-005-LT-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6700-1	ISSN 2812-2976	doi:10.2865/2963195	QJ-01-26-005-LT-N

KAIP CITUOTI

Europos Audito Rūmai, [Nuomonė 04/2026](#) dėl pasiūlymo dėl sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos COM(2025) 574 *final*, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2026 m.

Ši nuomonė parengta pagal SESV 287 straipsnio 4 dalį, kurioje nustatyta, kad vienos iš kitų ES institucijų prašymu konsultuojamasi su Europos Audito Rūmais. Europos Komisija pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl ES nuosavų išteklių sistemos priėmė 2025 m. liepos 16 d. 2025 m. rugsėjo 8 d. Europos Parlamentas mūsų paprašė pateikti nuomonę dėl pasiūlymo. Šios nuomonės tikslas – pateikti pastabų dėl siūlomos nuosavų išteklių sistemos struktūros ir jos galimo poveikio ES biudžeto finansavimui.

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklausos: eca.europa.eu/lt/contact
Interneto svetainė: eca.europa.eu
Socialiniai tinklai: @EUauditors

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Europos Sąjungos
leidinių biuras